

TRUMP DOSSIER 2015–2029

HOOFDSTUK 23

23.3 Trumps verkiezingsbelofte

VAN "GEEN NIEUWE OORLOGEN" NAAR HET CONFLICT MET IRAN

De geopolitieke schokgolf van Trumps militaire keuze (2025–2029)

Deel 1 zal omvatten:

-
- **23.1 Inleiding**
 - Waarom dit hoofdstuk
 - De betekenis binnen het *Trump Dossier 2015–2029*
 - Centrale onderzoeksvraag
 - Onderzoeksmethode
- **23.2 Historische achtergrond**
 - De relatie VS–Iran sinds 1979
 - Het nucleaire dossier
 - Escalaties tot aan Trumps tweede ambtstermijn
- **23.3 Trumps verkiezingsbelofte ga naar pagina 5**
 - "No New Wars"
 - Analyse van campagne-uitingen
 - Verwachtingen van kiezers
 - Vergelijking met zijn eerste presidentschap
- **23.4 De weg naar het conflict**
 - Gedetailleerde chronologie
 - Diplomatieke ontwikkelingen
 - Besluitvorming in Washington
 - Reacties van bondgenoten en tegenstanders
- **23.5 De militaire operatie**
 - Doelstellingen
 - Uitvoering
 - Directe militaire resultaten
 - Eerste internationale gevolgen

- Feiten, onzekerheden en verschillende interpretaties

Elk onderdeel zal eindigen met een korte **Historische analyse**, waarin feiten en interpretaties duidelijk gescheiden worden.

§23.1 INLEIDING

Wanneer een verkiezingsbelofte de geschiedenis ontmoet

"Ik zal geen nieuwe oorlogen beginnen."

Het was een van de meest herkenbare boodschappen waarmee Donald Trump zich tijdens beide presidentscampagnes onderscheidde van veel van zijn voorgangers. Vanaf zijn eerste verkiezingscampagne in 2016 bekritiseerde hij de langdurige Amerikaanse militaire betrokkenheid in Afghanistan en Irak. Ook tijdens zijn campagne voor een tweede ambtstermijn keerde deze boodschap steeds terug. Hij presenteerde zichzelf als een president die de Verenigde Staten uit eindeloze conflicten wilde houden en conflicten liever door afschrikking en onderhandelingen wilde beëindigen dan door nieuwe militaire interventies.

Voor veel kiezers vormde juist deze belofte een belangrijk onderdeel van zijn aantrekkingskracht. Binnen delen van de Republikeinse achterban leefde de wens om de Verenigde Staten minder direct te betrekken bij kostbare buitenlandse oorlogen. Tegelijkertijd bleef Trump benadrukken dat de Verenigde Staten, wanneer hun veiligheid of die van bondgenoten in het geding zou zijn, bereid moesten zijn snel en met overweldigende kracht op te treden.

Deze twee uitgangspunten — terughoudendheid én bereidheid tot militair optreden — zouden in 2026 rechtstreeks met elkaar in botsing komen.

Een onverwacht kantelpunt

In juni 2026 escaleerde het conflict tussen Israël en Iran in hoog tempo. Na Israëlische aanvallen op Iraanse militaire en nucleaire doelen besloot de Amerikaanse regering onder president Trump zich militair te mengen. Op 21 juni 2026 voerden Amerikaanse strijdkrachten luchtaanvallen uit op drie Iraanse nucleaire installaties: **Fordow**, **Natanz** en **Isfahan**. De operatie kreeg de codenaam **Operation Midnight Hammer**. Volgens het Amerikaanse ministerie van Defensie namen meer dan 125 militaire vliegtuigen deel, waaronder zeven B-2 Spirit-stealthbommenwerpers. Ook werden GBU-57 "Massive

Ordnance Penetrator"-bommen en Tomahawk-kruisraketten ingezet. De Amerikaanse regering verklaarde dat de operatie bedoeld was om het Iraanse nucleaire programma ernstig te beschadigen en Iran tot onderhandelingen te bewegen.

President Trump omschreef de operatie als een "spectaculair militair succes" en stelde dat de belangrijkste verrijkingsinstallaties van Iran "volledig waren vernietigd". Onafhankelijke analyses waren op dat moment terughoudender: zij concludeerden dat de installaties zware schade hadden opgelopen, maar dat de volledige omvang van de schade en de status van verrijkt uranium nog niet met zekerheid konden worden vastgesteld.

Waarom dit hoofdstuk belangrijk is

De Amerikaanse aanvallen op Iran markeerden een van de belangrijkste buitenlandse beleidsbeslissingen van Trumps tweede presidentschap. De gebeurtenissen riepen onmiddellijk vragen op die verder reiken dan de militaire operatie zelf:

- Was hiermee sprake van een nieuwe oorlog of van een beperkte militaire interventie?
- Paste de operatie binnen de verkiezingsbelofte om geen nieuwe oorlogen te beginnen?
- Welke constitutionele bevoegdheden had de president?
- Welke rol speelde het Congres?
- Welke gevolgen had de aanval voor de internationale rechtsorde?
- Hoe reageerden bondgenoten en rivalen?
- Welke economische gevolgen waren zichtbaar op de energie- en financiële markten?
- Wat betekende dit voor de machtsbalans in het Midden-Oosten en daarbuiten?

Het beantwoorden van deze vragen vereist meer dan een beschrijving van de militaire operatie. Het vraagt om een analyse waarin diplomatie, internationaal recht, economie, militaire strategie, binnenlandse politiek en geopolitiek samen worden beschouwd.

Onderzoeksvraag

Dit hoofdstuk onderzoekt daarom de volgende centrale vraag:

In hoeverre betekende de Amerikaanse militaire actie tegen Iran een breuk met Donald Trumps verkiezingsbelofte om geen nieuwe oorlogen te beginnen, en welke gevolgen had deze beslissing voor de Verenigde Staten, Iran en de internationale gemeenschap?

Deze vraag wordt niet uitsluitend benaderd vanuit Amerikaans perspectief. Ook de standpunten van Iran, Israël, Europese bondgenoten, internationale organisaties en onafhankelijke deskundigen worden meegenomen.

Methodologie

Dit hoofdstuk is opgebouwd volgens de uitgangspunten van het **TRUMP DOSSIER 2015–2029**:

- onderscheid tussen controleerbare feiten en interpretaties;
- chronologische reconstructie van gebeurtenissen;
- vergelijking van officiële verklaringen met onafhankelijke analyses;
- aandacht voor juridische, militaire, economische en diplomatieke dimensies;
- expliciete vermelding van onzekerheden wanneer informatie nog onderwerp van onderzoek is.

De analyse maakt gebruik van openbare bronnen, waaronder officiële Amerikaanse documenten, verklaringen van het ministerie van Defensie, rapporten van het Amerikaanse Congres, internationale organisaties en gezaghebbende nieuwsorganisaties. Voor de beschrijving van **Operation Midnight Hammer** zijn onder meer gegevens gebruikt van de Congressional Research Service, het Amerikaanse ministerie van Defensie en onafhankelijke analyses van onder andere Reuters, AP en de Council on Foreign Relations.

Historische reflectie

Slechts weinig buitenlandse beleidsbeslissingen uit Trumps tweede ambtstermijn hebben zoveel internationale aandacht gekregen als de beslissing om rechtstreeks militaire aanvallen uit te voeren op Iraanse nucleaire installaties. Voor voorstanders vormde de operatie een voorbeeld van snelle en krachtige afschrikking; voor critici riep zij vragen op over escalatie, de rol van het Congres en de risico's van een bredere regionale oorlog.

Juist omdat de beoordeling van deze gebeurtenis sterk uiteenloopt, is een zorgvuldig onderscheid tussen feiten, politieke standpunten en historische interpretaties essentieel. Dat vormt het uitgangspunt voor de rest van dit hoofdstuk.

§23.3 Trumps verkiezingsbelofte

"No New Wars" – belofte, politieke strategie en historische toetsing

"Een verkiezingsbelofte is meer dan een campagneleus. Zij vormt een verwachting bij kiezers, bondgenoten en tegenstanders. Juist daarom kreeg Trumps herhaalde boodschap dat hij 'geen nieuwe oorlogen' zou beginnen zoveel betekenis toen de Verenigde Staten in 2026 militair optraden tegen Iran."

23.3.1 De belofte als kern van zijn campagne

Tijdens de presidentscampagne van 2024 presenteerde Donald Trump zich nadrukkelijk als de kandidaat die afstand wilde nemen van langdurige Amerikaanse militaire betrokkenheid in het buitenland. Hij verwees daarbij regelmatig naar de oorlogen in Afghanistan en Irak als voorbeelden van kostbare conflicten die volgens hem onvoldoende resultaten hadden opgeleverd.

Een terugkerend thema was dat de Verenigde Staten onder zijn leiderschap sterker zouden zijn, maar militaire macht alleen zouden gebruiken wanneer dat volgens hem noodzakelijk was om de nationale veiligheid te beschermen. In toespraken en campagnebijeenkomsten gebruikte hij herhaaldelijk formuleringen als:

- *"I'm not going to start wars. I'm going to stop wars."*
- *"No more endless wars."*
- *"Peace through strength."*

Deze uitspraken sloten aan bij een bredere boodschap waarin hij stelde dat een krachtige militaire positie juist oorlogen zou voorkomen door potentiële tegenstanders af te schrikken.

23.3.2 Waarom deze boodschap aansloeg

De belofte vond weerklink bij verschillende groepen kiezers:

- conservatieven die kritisch waren op langdurige buitenlandse interventies;

- veteranen die de kosten van eerdere oorlogen hadden ervaren;
- kiezers met een "America First"-oriëntatie, die prioriteit wilden geven aan binnenlandse vraagstukken;
- onafhankelijke kiezers die terughoudend stonden tegenover nieuwe militaire conflicten.

Tegelijkertijd combineerde Trump deze terughoudendheid met een harde lijn tegenover landen die volgens hem een directe bedreiging vormden, zoals Iran. Al vóór zijn tweede ambtstermijn benadrukte hij herhaaldelijk dat Iran geen kernwapen mocht verkrijgen.

23.3.3 "Peace Through Strength"

Een belangrijk uitgangspunt van Trumps buitenlandse beleid was het principe **"Peace Through Strength"**. Dit idee kent een lange geschiedenis in de Amerikaanse politiek en houdt in dat een geloofwaardige militaire afschrikking de kans op oorlog juist zou verkleinen.

In Trumps interpretatie betekende dit onder meer:

- investeren in een sterke krijgsmacht;
- druk uitoefenen via economische sancties;
- diplomatie combineren met militaire geloofwaardigheid;
- tegenstanders overtuigen dat de Verenigde Staten bereid waren snel en krachtig op te treden indien nodig.

Voor zijn aanhangers vormden deze elementen geen tegenstelling met de belofte om geen nieuwe oorlogen te beginnen. Volgens hen kon een geloofwaardige dreiging juist bijdragen aan het voorkomen van grotere conflicten.

23.3.4 De verwachtingen die ontstonden

Door de herhaling van de boodschap ontstond bij veel waarnemers de verwachting dat een tweede regering-Trump militaire terughoudendheid zou betrachten.

Binnen de Verenigde Staten werd de belofte verschillend geïnterpreteerd:

Onder Republikeinen

Veel Republikeinse politici zagen de boodschap als:

- geen langdurige bezettingsoorlogen;
- geen grootschalige "nation building";

- wel ruimte voor beperkte militaire operaties wanneer Amerikaanse belangen of bondgenoten werden bedreigd.

Onder Democraten

Veel Democratische politici interpreteerden de uitspraken letterlijker en verwachtten dat Trump nieuwe militaire conflicten zoveel mogelijk zou vermijden.

Onder bondgenoten

Europese NAVO-landen vroegen zich af in hoeverre de Verenigde Staten bereid zouden blijven om wereldwijd militair leiderschap te tonen.

Onder rivalen

Landen als Iran, Rusland en China probeerden te beoordelen of Trumps retoriek wees op grotere terughoudendheid of juist op een bereidheid tot snelle, krachtige militaire acties.

23.3.5 Van campagne naar regeringsverantwoordelijkheid

Na zijn aantreden veranderde de internationale context snel.

De regering werd geconfronteerd met:

- oplopende spanningen tussen Israël en Iran;
- aanvallen van door Iran gesteunde milities;
- zorgen over het Iraanse nucleaire programma;
- druk van bondgenoten in het Midden-Oosten;
- risico's voor Amerikaanse militairen en bases.

Daardoor ontstond een klassiek dilemma waarmee veel Amerikaanse presidenten eerder waren geconfronteerd: hoe verhoudt een verkiezingsbelofte zich tot onverwachte internationale crises?

23.3.6 De beslissing over Iran

Toen de Verenigde Staten in juni 2026 luchtaanvallen uitvoerden op Iraanse nucleaire installaties, stelde de regering dat deze operatie noodzakelijk was om een onmiddellijke veiligheidsdreiging weg te nemen en te voorkomen dat Iran een kernwapen zou ontwikkelen.

De regering presenteerde de actie als een beperkte operatie met duidelijk afgebakende doelen, niet als het begin van een langdurige oorlog.

Critici zagen hierin echter een spanning met de eerdere campagneboodschap. Zij voerden aan dat het inzetten van Amerikaanse strijdkrachten tegen Iraans grondgebied wel degelijk een nieuw militair conflict betekende, ongeacht de omvang of duur van de operatie. Anderen wezen erop dat de beoordeling mede afhing van de vraag of de acties beperkt zouden blijven of zouden uitgroeien tot een langduriger confrontatie.

23.3.7 Het debat over de belofte

Na de militaire acties ontstond een publiek debat over de vraag of Trump zijn verkiezingsbelofte had geschonden.

Standpunt van de regering en voorstanders

- De acties waren volgens hen defensief en gericht op het uitschakelen van een specifieke dreiging.
- Zij stelden dat de operatie juist bedoeld was om een grotere oorlog te voorkomen.
- Vanuit dit perspectief paste de operatie binnen het principe van "Peace Through Strength".

Standpunt van critici

- Critici wezen erop dat Trump tijdens de campagne herhaaldelijk sprak over het vermijden van nieuwe oorlogen.
 - Volgens hen betekende het inzetten van Amerikaanse gevechtsmiddelen tegen Iran dat de Verenigde Staten opnieuw een direct militair conflict waren aangegaan.
 - Sommigen zagen hierin een herhaling van eerdere Amerikaanse interventies in het Midden-Oosten.
-

23.3.8 Historische vergelijking

De spanning tussen verkiezingsbeloften en regeringsverantwoordelijkheid is niet uniek voor Trump.

- Lyndon B. Johnson breidde de Amerikaanse betrokkenheid in Vietnam sterk uit, ondanks eerdere terughoudendheid.
- George W. Bush begon na de aanslagen van 11 september de oorlogen in Afghanistan en Irak.
- Barack Obama voerde campagne met de belofte om de oorlog in Irak te beëindigen, maar gaf later toestemming voor militaire operaties in onder meer Libië en tegen IS.

- Joe Biden beëindigde de Amerikaanse aanwezigheid in Afghanistan, maar autoriseerde ook militaire acties in Syrië, Irak en tegen Houthi-doelen.

Deze voorbeelden illustreren dat internationale ontwikkelingen presidenten regelmatig confronteren met keuzes die tijdens verkiezingscampagnes moeilijk volledig te voorzien zijn.

Historische analyse

Vanuit historisch perspectief is de campagnebelofte "**No New Wars**" een van de meest besproken elementen van Trumps tweede presidentscampagne. Over de interpretatie ervan bestaat echter geen volledige overeenstemming.

Een feitelijke analyse laat zien dat Trump herhaaldelijk benadrukte dat hij oorlogen wilde voorkomen en beëindigen, terwijl hij tegelijkertijd consequent stelde dat Iran geen kernwapen mocht verkrijgen en dat de Verenigde Staten bereid moesten zijn militair op te treden wanneer zij een directe dreiging zagen.

De centrale historische vraag is daarom niet alleen óf de militaire acties tegen Iran in strijd waren met de campagneboodschap, maar ook **hoe die boodschap destijds door verschillende groepen werd begrepen**. Voor aanhangers paste een beperkte militaire operatie binnen een strategie van afschrikking. Voor tegenstanders vormde dezelfde operatie juist het bewijs dat een belangrijke verkiezingsbelofte niet werd nagekomen.

Deze uiteenlopende interpretaties vormen de basis voor het vervolg van dit hoofdstuk, waarin de feitelijke besluitvorming en de weg naar het conflict worden gereconstrueerd.

De volgende uitvoeringen uit DEEL1 23.1 t/m 23.5

- **23.4 De weg naar het conflict**
 - Gedetailleerde chronologie
 - Diplomatieke ontwikkelingen
 - Besluitvorming in Washington
 - Reacties van bondgenoten en tegenstanders
- **23.5 De militaire operatie**
 - Doelstellingen
 - Uitvoering
 - Directe militaire resultaten
 - Eerste internationale gevolgen
 - Feiten, onzekerheden en verschillende interpretaties

Elk onderdeel zal eindigen met een korte **Historische analyse**, waarin feiten en interpretaties duidelijk gescheiden worden.

Alle hoofdstukken en podcast afleveringen zijn gemaakt door ai volgens het idee en script

van BridgeThuis-BridgeBox Thijs

Update 24juli2026